

מלחמות יקרה מדי

אשר רבים — בתנועת-החרות מימין וב-
הסיבה-לאחרות-העבודה משמאל, חולמים
עליו. אולם שוללי דרך זו טוענים שאין
היא פותרת את הבעיה — על גבול ה-
ירדן התינה אותן הבעיות כמו על גבול
קלקליה. והמחיר בחיי אדם נשאר כגורם
בחשבון.

הפתרון השני שיגרתי פחות, יעיל הר-
בה יותר.

את דעת הערבים מן החזית הראשונה
— תעלת-סואץ. ישראל, שאצה לקראת
האנגלים כדי לחבקם, חשפה את גבה
לבעיטת המגף הערבי.

לא רק ממשלת ישראל, אלא גם ציבור
ישראל, עמד לפני מציאות חדשה זו
אוכל עצות.

התשובה הראשונה — מגיעת פעולות
הקרוב על ידי הגנה יעילה על הגבול.

ספרדי צעיר, כבול באויקים, הובא
לפני הקצין הצרפתי הזועף. הספרדי נא-
שם בניהוג חבורה שהתקיימה את הצבא
הצרפתי מן המארב, בלחמה בעד חרות
ארצה נגד עריצות נפוליאון.

מה זה? איזו מלחמה היא זו?
שאל הקצין. איש הצבא הסורי, בכוח,
כשהצביע על השיטות הנפסדות של לו-
חמי החופש.

וזהו גרילה! השיב הצעיר בגאווה.
כך נולד בהיסטוריה מושג ה"גרילה",
המלחמה הזעירה המשתמשת בפעולות
קרב יזומות של יחידות קטנות, הפוג-
עות במטרה, ומתחמקות.*

דאונינג ספר. 10

השבוע שוב אי-אפשר היה עוד להס-
תיר כי מלחמה-זעירה פוערת לאורך כל
גבולות ישראל. פעולות-קרב יזומות של
לוחמים ערביים פגעו בזה אחר זה בכפי-
רים עבריים. על הגבול ובמרחק ממנו,
פוצעו בחתים, הרגו אנשים, פגעו בעורקי
תחבורה.

מי ביצע אותן?

הלגיון הערבי הגיח את ידו על לבו,
הבטיח שהוא חף מכל פשע. דבריו הדי-
כירו קצת את דברי הסוכנות היהודית,
כשהיתה מבטיחה לאנגלים שאינה אשמה
בפעולות הפורשים. כמו אז, כן עתה,
ישנה חלוקת עבודה מצוינת.

הלגיון יכול היה להיות נייטרלי. לא
הוא ישב על הגבול. על הגבול ישב
המשמר הלאומי, המורכב מפלשת'נים
אכולי מיררות ושנאה.

אולם הפעולות לא היו אפשריות לר-
אם הסכמתו האילמת של הלגיון. הן לא
היו אפשריות לולא הסכמתם האילמת
של האנגלים. יתר מכן — הן לא היו
אפשריות ללא רצונם המפורש של שליטי
הבית הקטן ברחוב דאונינג 10, לונדון.

יהיה זה מוזר. כי רק לפני ימים מעטים
נאם סר וינסטון צ'רצ'יל נאום סנסציוני
נגד הערבים ולמען ישראל. דוד בן-גור-
יון הצביע על נאום זה כעל הישג גדול.
אולם מקור הנאום ומקור הפסצות היו
זהים. היה להם הגיון משותף.

צ'רצ'יל נאם, והערבים פוצצו. כדי
לפתוח חזית שנייה של העולם הערבי
נגד ישראל. חזית שנייה זו נועדה להסיח
גור (או גוררה בספרדית) היא מלח-
מה. גרילה היא "מלחמות", מלחמה
זעירה.

אישר כבר שלושה מינויים:

- עורך הדין קייזרמן מחיפה מועמד ל-
שמש ציר ישראל במכסיקו.
- צבי איזקסון, מראשי התאחדות האכ-
רים, יצא לטוקיו בדרגת יועץ.
- בנימין מרגלית, ממנהלי הבנק הלאומי,
נתמנה לנספח מסחרי באחת הצירויות.
צ'רץ' ללמור. האמת היא כי חוץ מן
המועמד האחרון, לא היתה לשני המועמדים
האחרים הכשרה רצינית לשמש בשרות ה-
חוץ. הסיבה לכך פשוטה: בה בשעה שאני-
שי מסא'י שימשו כבר שנים רבות במחלקה
המדינית של הסוכנות, במגנון ההגנה וה-
שי, עסקו אנשי הצ"כ בתפקידים מוציאים-
ליום וכלכליים, באו בחשבון בעיקר לתפקי-
די יעוץ מסחרי וכלכלי. הצ"כ לא יכלו ל-
המציא מועמדים בעלי נסיון בייצוג מדיני.
פעם צריך להתחיל לרכוש נסיון גם ב-
שטח זה, הסביר עסקן צ"כ.
- אנשי הצמרת הדיפלומטית של שרות ה-
חוץ לא ראו מינויים אלה בעיני יפה, ציינו
בגאווה: "שרות החוץ אינו בית ספר למת-
חילים". השבוע נראה כי אפילו אם זודקת
גישה זו, החישובים הקואליציוניים נכבדים
ממנה. הם שהכריעו את הכף.

מפלגות

האח הגדול

הסכסוך בין מפא"י ובי. גיי. בענין הדגל
וההמנון, הוכיח סופית לכן-גוריון דבר שכי-
מה ממקורביו לחשו באוניו מזמן. הפוטול-
ריות שלו בחוגי המפלגה קטנה בהרבה מזו
שהוא נהנה ממנה בצבור הרחב. ביחוד היה
הדבר נכון לגבי מפא"י בהתישבות ה-
עובדת, שטענו כי בן-גוריון, לרגל הסכמים
קואליציוניים, נכנע מדי לצ"כ.

השבוע החליט בן-גוריון כי עליו להקדיש
עתה כמה חודשים לארגון עניני המפלגה
ולהקמת חבר נאמנים משלו בתוכה. דוגמת
אכולי מיררות ושנאה.

קבוצת מקורביו בממשלה, בי. גיי. התעת-
ה לצאת למסע הסברה, שיפתח בהתישבות ה-
עובדת, ושהמשכו יגיע לכל תא ותא של
המפלגה בערים הגדולות והקטנות.
ממלא מקום ראש הממשלה התמנה, בת-
קופה זו, גולדה מאירסון, עם שובה מארצות
הברית, מטיפול רפואי. בי. גיי. ימשיך ל-
עמשו בתפקידו כשר הבטחון וככדי להקל
עליו את משימת טיהור מגנון מפא"י בהס-
תרות, יועבר מרכזי נמיר מוכרי ההסתד-
רות לממשלה, ישמש בתפקיד שר העבודה.
אלא שלכל קרב, כרגיל, שני צדדים לוח-
מים. במקרה זה, מתכוונם לקרב לא רק
בי. גיי. אלא גם עסקני מפא"י. אלה החליטו
כי הם מצד. יצולו את זמן עיסוקו של
ראש הממשלה בעניני מפא"י, כדי להביא ב-
פניו כמה דרישות של המפלגה לממשלה.

אמר מזכיר סניף גדול של מפא"י: "בי.
גיי. רואה רק את השלטון בהתה, ואילו אני,
אנשי המפלגה, דואגים גם לשלטון בעתיד.
אנשינו בממשלה נוהגים, בגלל חישובים קר-
אליציוניים, בצורה שכל צעד גורם לנו ל-
הפסד הרבה בותרים".

מזון

בשר ללא תמבעוד

בעוד שבשר עוף נמכר בשוקים ללא טיי-
קות, אפשר להשיג בשר חזיר בכל כמות
שהיא ונקנית תוצרת חוץ נמכר בגלוי, לא
קיים שוק חששי לבשר-בקר חי. הסיבה לכך
אינה טמונה במחסור בהצעות מתאימות ל-
יבוא בשר בכמויות מספיקות לארץ, כי אם
בחיכוך שבין משרד התעשייה, ש-
הוא בעד יבוא חופשי של בשר, לבין משרד
האוצר, החושש להברחת הון, כאם תאושר,
התכניות:

• קבוצת יבואנים תביא בשר בקר חי
מתורכיה, בצורת העברת הון יהודי. כמות
אחת משתי התכניות שהוצעו בעת האחרונה
בשר קבועה, מן החלקים הקדמיים של ה-
בהמה יתסר לממשלה, במחירים המקוב-
לים בשוק העולמי. הממשלה תשתחרר מ-
דאגת התשלום בשביל בשר במטבע זר.
בתמורה יורשה ליבואנים למכור בשוק ה-
חופשי את יתר חלקי הבשר: חלק מן האכ-
רים האזוריים של הבקמה, המעיים, הכבד,
הריאות, הגרליים, הראש.

• קבוצה יבואנים אחרת תייבא בשר
מקורו התלקים קבועים ימסרו לממשלה,
במחירים נמוכים, בעוד שהחלקים האחרים
ינוצלו לתעשיית נקניק, שהיה חופשי מ-
פיקוח ויימכר במחיר של כ"ל ל"י הקילו.

במחיר יד אחת. ההצעה הראשונה הו-
גשה מיד לאחר שהציונים הכלליים נכנסו
לממשלה ושר המסחר והתעשייה, ד"ר פרץ
ברושטיין, היסס לקבל את ההצעה בטרם

המפקדים הירדניים בישיבת ועדת שביתת-הנשק

צ'רצ'יל נאם, מי לא יפוצץ?

הפתרון: להוכיח לכל מדינה ערבית
שאם תבצע מעשי-חבלה בפנים מדינת
ישראל, יודעת מדינת-ישראל לגרום ל-
זעזועים פנימיים בתוך איצות-ערב.

הכלים לכך ישנם: חומר-נפץ עצום
פוזר בכל ארצות ערב, בצורת עדות ו-
שבטים ופולגים פוליטיים, שאך מתחין
לגפרור. לא חסרות בישראל הידיים ה-
יודעות להדליק גפרורים.

כי הפתרון למלחמות אינו צבאי. ה-
פתרון הוא פוליטי. לא שר-הבטחון, כי
אם שר-החוץ, יכול לבצע — לוא יכול
היה להתפנות מטיפול באדונים היושבים
בלונדון, בחשינגטון ובמגרד-השחקים
של א"ם בניו-יורק.

אינה מעשית. גם צבא מוגדל פי 10,
שהיה מרושש את כלכלת המדינה, לא
היה יכול לסתום את הגבול העצום הזה.
התשובה השניה אינה חדשה. אין היא
נעימה, אך אין לפקפק בנחיצותה —
מעשה-התגמול. אולם מעשה זה אינו
פותר את הבעיה — לא איכפת לגינטלמ-
נים בדאונינג סטריט, וגם לא לאפנדים
בשארע אל-נסר, עמאן, כמה פלחים
מתים על הגבול, וכמה בחתים מפוצצים.
נשארו רק שני פתרונות. שניהם מחיי-
בים הנהגה חזקה, בטוחה בעצמה. בע-
לח מקוץ. לשניהם אין סיכויים רבים
בממשלת ישראל.

הפתרון האחד
הזוט הגבול עד לירדן. זהו פתרון

ערבי אל תוך המחנה הישראלי. יהפוך את
המלחמה למפסקה גואלת בחברה הערבית
במרחב כולו.

מתוך חוסר-מחשבה, אירגנו המנהיגים ה-
ערביים בכמה מקומות, פינוי מן הכאבים וה-
ערים שעמדו ליפול לידי היהודים. ההנהגה
הציונית קיבלה את הדבר בשמחה רבה, אף
פעלה כמיטב יכולתה להמריץ תהליך זה.
אולם ככל דבר אחר, נעשה גם דבר זה ללא
מחשבה עקרונית, ועם פרוץ שביתת-נשק
היו 15 אחוז מאוכלוסית הארץ ערבים. עקב
הריבוי הטבעי (והבלתי-טבעי), נשאר אחוז
זה על כנו גם בתקופת העלייה ההמונית.

שדושי הדרכים — והרביעית. כך
נולדה, בהיסתודעת, הבעיה הירבית של
ישראל. לו היה חושב משהו ברצינות על
פתרונה, מיד עם גמר המלחמה, יכול היה
לכבור באחת משלוש דרכים:

• הוא יכוד היה דגרש את כל
הערבים הנתורים, עם או בלי תשלום
פיצויים, להפוך את המדינה ליהודית ממש.

• הוא יכוד היה לתת אומי מיד
לאומי למדינה, להפוך את הערבים מיד
לשותפים מלאים בכל מערכת החיים, מאר-
לם הריקודים ועד למשרד החוץ. להחזיר
להם את מעמדם בהדרגה, במרוצת עשרות
בשנים, תוך כדי עידוד חלקים מסוימים
בציבור הערבי הזה.

• הוא יכוד היה להכריז על ה-
ערבים כעל שבויים נטולי זכויות, כל
אחת משלוש הדרכים היתה כרוכה
בסיכון ניכר. היא היתה כרוכה גם במעט
מחשבה עיקבית. מעט זה לא היה מצוי, לכן
הלכה המדינה בדרך הרביעית, המסוכנת מ-
כולן: חוסר הדרך. היא זרקה את הבעיה

התקפה גדולה על הפקיד הבלתי-מפורסם,
שישב בחדר קטן ודל במשרד ראש הממש-
לה. לתמהונו נתברר שהפקיד השתקן הוא
אגוז קשה. תגלית זו היתה אחד הגורמים
למשבר הממשלתי.

המשבר בא והלק, וגיוש פלמון, היועץ
לענינים ערביים של ראש-הממשלה, נשאר
על מקומו, אחת הדמויות השנויות ביותר
במחלוקת במדינה: סלע איתן בים של ביל-
בול ומבוכה — לדברי מקוריו; בנו בכורו
של השטן, המוח הרשע של דוד בן-גוריון
— בעיני שונאיו. אלה, גם אלה רבים מאד.

הפתעה מסוימת. כשהתנדף העשן על-
שדות-הקרב של מלחמת השחרור, נוכחה
ממשלת המדינה החדשה לדעת, מתין הפתעה
מסוימת, שנשארה לה ירושה בלתי נעימה,
בצורת למעלה מ-100,000 ערבים. הדבר מ-
לצלל כמעט כבדיחה, אולם אמת היסטורית
היא, שאיש לא חשב מראש מה לעשות ב-
ערבים אלה, ומה יהיה מקומם במדינה ה-
ציונית.

כל עוד ישבו האנגלים בארץ, לא הת-
ענין אף מדינאי ציוני ברצינות בבעיה עתי-
דה זו — דבר שהיה, אולי, תוצאה של אי-
האמונה התת-הכרתית בהקמתה המעשית של
המדינה בדרך זו. לצרכי התעמולה הציו-
נית הספיקו כמה הכרזות סתמיות על צדק
וישור, שאיש לא האמין בהן מלבד ימכרי
זיהן, וגם אלה, רק לשעה קלה.

למלחמת-העצמאות באה להנהגה הפו-
ליטית במפתיע. היא האמינה שמדינות ערב
לא תתקפנה את ישראל. כתוצאה מכך לא
הוכנה שום תוכנית לטיפול יסודי בבעיה ה-
ערבית. לא עלה על דעת איש לחזר מבצע
מדיני היסטורי שימשוך חלק מעוולם ה-